

Røyrvik kommune

Sentraladministrasjonen

200706089-36

FIRH

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthuns gate 29
Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Vår ref:
06/421-25-JVE

L.nr.
1723/08

Arkiv:
S11

Deres ref:

Dato:
01.07.2008

MELDING OM POLITISK VEDTAK - SØKNAD NY KONSESJON FOR REGULERING AV LIMINGEN - UTTALELSE

Formannskap har i møte den 30.06.2008 behandlet sak 65/08 og fattet slikt vedtak:

Formanskaps vedtak:

Røyrvik kommune avgir følgende foreløpige uttalelse til søknaden fra Ångermanälvens Vattreguleringsforetag om ny konsesjon for regulering av Limingen 6 m mellom kotehøyde 417,7 og 411,7 i en ny periode på 50 år fra 4. juli 2012:

1. Innledning

Det vises til kgl. res. av 3. desember 1999 der Ångermanälven Vattenreguleringsforetagen (ÅVF) ble gitt forhåndstilsagn om ny reguleringskonsesjon for en ny konsesjonsperiode på 50 år etter vassdragsreguleringsloven § 20 a. Videre vises det til brev fra NVE av 24. januar 2008 til Røyrvik og Lierne kommuner med frist for høringsuttalelse innen 30. april 2008, som senere er blitt forlenget til 1. juli 2008. Da reguleringen medfører en rekke problemstillinger som er felles for kommunene, finner kommunene det hensiktsmessig å avgi høringsuttalelse i fellesskap.

Røyrvik og Lierne kommuner har fått aksept fra ÅVF til å engasjere hydrologisk og juridisk bistand i anledning høringsuttalelsen, jf. vassdragsreguleringsloven § 6. nr. 1 fjerde ledd. På bakgrunn av kommunenes gjennomgang av saken med bistand av sakkyndige, har det oppstått en rekke faktiske og rettslige spørsmål. Disse spørsmålene har kommunene ikke tilstrekkelig grunnlag for å ta stilling til på nåværende tidspunkt. Av hensyn til en forsvarlig og grundig konsesjonsbehandling vil kommunene derfor be om å få forlenget fristen for å avgi høringsuttalelse ytterligere, og i denne omgang begrense seg til å komme med en foreløpig høringsuttalelse der det i hovedtrekk redegjøres for kommunenes synspunkter.

I tillegg til at ÅVF er gitt konsesjon for 6 meters regulering av Limingen, er det også gitt konsesjon for regulering av ytterligere 2,7 meter til NTE i 1959. Det er klart at også sistnevnte regulering medfører fysiske skader og ulemper som må ses i sammenheng med de skader og ulemper som ÅVFs regulering medfører. Kommunene vil nedenfor i pkt. 3 stille spørsmål ved om det ikke er mest hensiktsmessig å underkaste de to konsesjonene en samlet behandling, som henholdsvis

Postadresse:
Sentraladministrasjonen
7898 Limingen
E-post: postmottak@royrvik.kommune.no
www.royrvik.kommune.no

Sentralbord: 74 33 63 00
Telefaks: 74336301
Saksbehandler tlf: 74336307

Postgiro: 7874.05.95244
Bankgiro: 4448.10.01606
Postgiro for skatt: 7855.05.17395
Org. nr: NO 964 982 120

fornyelsessak og revisjonssak.

Kommunene vil således be NVE om en tilbakemelding angående revisjonsspørsmålet. Avhengig av NVEs standpunkt til revisjon av NTEs konsesjon, vil kommunene også be om at det gis en ny frist for å avgi endelig høringsuttalelse.

2. Generelt om reguleringen av Limingen

Som nevnt er ÅVF allerede gitt forhåndstilsagn om fornyelse av sin tidsbegrensede konsesjon, hvilket innebærer at det skal gis en helt ny konsesjon med fullstendig konsesjonsbehandling på linje med andre nye kraftutbygginger. I motsetning til andre nyutbygginger har man imidlertid et bredt erfaringsmateriale å bygge på hva angår reguleringens fysiske konsekvenser. Det er kommunenes oppfatning at nevnte erfaringsgrunnlag må utnyttes og veie tungt i den videre konsesjonsbehandlingen.

Konsesjonen innebærer omfattende naturinngrep i de to berørte kommunene. Limingen er en meget stor innsjø, beliggende midt i Røyrvik, med sentrum, skole mv kloss inntil magasinet. I tillegg berøres en rekke grunneiere og hytteeiere langsmed sjøen. Med en reguleringshøyde på 8,7 m, gjennomgående topografi med flate strandsoner og mye aktivitet ned til magasinet, oppleves de negative virkningene av reguleringene vesentlig mer ved denne konsesjonen enn ved konsesjoner med reguleringsmagasiner høyt til fjells. Disse forholdene må konsesjonsmyndighetene tillegge betydelig vekt i sine vurderinger av konsesjonssøknaden, slik det eksempelvis ble gjort under fastsettelsen av nye konsesjonsvilkår i Arendalsvassdraget ved fornyelsen av de der utløpte reguleringskonsesjoner.

Det følger av dette at reguleringskonsesjonene samlet har medført omfattende fysiske, praktiske og estetiske konsekvenser.

Konsesjonene for regulering av Limingen ble gitt på et tidspunkt da det var begrenset praksis og lov hjemmel for å sikre at lokale natur- og miljøinteresser ble ivaretatt. I forhold til ivaretagelse av nevnte interesser, vil kommunene peke på at det har vært en stor utvikling i lovverk, forvaltningspraksis og generelle holdninger til vannkraftutbygging. Det er derfor Røyrvik og Lierne kommuners klare oppfatning at fornyelse av konsesjonen er en enestående mulighet til å rette opp i gamle miljøsynder. Kommunene ser særlig behov for at det innføres fyllingsrestriksjoner i tråd med dagens praksis, samt at det blir utført omfattende avbøtende tiltak i tilknytning til erosjonsproblemene. Videre vil plastring og tilsåing i en viss grad avbøte et ellers skjæmmende landskapsbilde.

Det er kommunenes klare oppfatning at de tiltak som ble utført i Limingen på 1950-tallet aldri ville blitt gjennomført i dagens situasjon. Disse forholdene må bringes opp på dagens standard for vannkraftutbygginger i forbindelse med at regulanten gis en ny konsesjon etter dagens lovverk og praksis. Selv om dette innebærer at det settes vilkår som vil oppleves som begrensninger i konsesjonærens produksjon og økonomi, har man her uansett å gjøre med gamle utbygginger som det antas at er nedskrevet. Således må det antas at konsesjonæren på nåværende tidspunkt har en inntjening på grunnlag av kommunenes naturressurser som er langt større enn ved andre nyutbygginger.

3. Samlet fornyelses- og revisjonsbehandling av de to reguleringskonsesjonene

Reguleringen i Limingen er delt mellom den svenske konsesjonssøkeren og NTE, som har en evigvarende konsesjon for en regulering på 2,7 m. Samtidig med denne foreløpige høringsuttalelsen til søknaden om fornyet konsesjon vil de to kommunene fremme krav om revisjon av

konsesjonsvilkårene i NTE-konsesjonen. Konsesjonen ble meddelt i 1959, og vil være gjenstand for revisjon etter 50 år. Det eneste praktiske og hensiktsmessige vil være at søknaden om fornyet konsesjon ses i sammenheng med kravet om revisjon av de eldre konsesjonsvilkårene i NTE-konsesjonen. Det vises i den forbindelse til følgende utsagn fra Olje – og energidepartementets foredrag til kgl. resolusjon av 3. desember 1999 om tilsagn om fornyet konsesjon:

”OED legger vekt på den nære sammenhengen mellom den omsøkte tillatelsen og den tillatelsen på ubegrenset tid som NTE har.”

Før NVE igangsetter den ordinære saksbehandlingen av søknaden om fornyet konsesjon, ber kommunene om svar fra NVE om de to sakene vil bli samordnet, og om revisjonssak vil bli besluttet åpnet. Det er kommunenes syn at en slik beslutning ikke vil kreve særlige forundersøkelser, fordi det allerede er igangsatt en sak som også innebærer en vurdering av konsesjonsvilkår, reguleringshøyde og manøvrering, og som uansett vil berøre NTEs interesser. Det er kommunenes syn at også NTE bør ha interesse av at de to prosessene samordnes.

Kommunene er også bekymret for at to separate behandlinger vil medføre at NTEs reguleringskonsesjon setter rettslige skranker for vilkår som kan innsettes i den nye konsesjonen til

ÅVF, mens ÅVFs konsesjon vil kunne sette tilsvarende begrensninger for at det innsettes vilkår ved en etterfølgende revisjon av NTEs konsesjon. Ved en felles konsesjonsbehandling, der begge konsesjonene vurderes i sammenheng, unngår man dette problemet. Som eksempel kan nevnes krav til minstevannføring i Linvasselv, ettersom krav til minstevannføring ikke kan innføres uten at begge konsesjonene hensyntas.

Videre har NTE interesser i ÅVF sin konsesjon av 1952 ettersom NTE har produksjonsandeler i Linvasselv kraftverk. Kommunene mener at dette eierforholdet taler for en felles konsesjonsbehandling av de to reguleringskonsesjonene.

Under henvisning til ovennevnte ber kommunene om NVEs tilbakemelding på en samlet fornyelses- og revisjonsbehandling.

4. Videre saksbehandling

Det vil være av stor betydning for sakens behandling at konsesjonsmyndighetene drar på befaring, og at denne finner sted på et tidspunkt hvor det vil være mulig å ta virkningene av reguleringene i øyesyn. Det riktige tidspunkt for en slik befaring vil være i tidsrommet mai/juni måned. For å unngå forsinkelser ber kommunene om at NVE planlegger befaring for egen del i mai/juni 2009, og at NVE inviterer departementet med på samme befaring. Kommunene ber om en egen tilbakemelding fra NVE på dette forslaget.

5. Enkeltpunkter

5.1 Båtoppdrag mv

Rundt Limingen har det etter reguleringen vært anlagt flere fysiske anlegg for båtoppdrag. I dag finnes bare spredte spor av slike anlegg, og det kan konstateres at samtlige anlegg enten har vært uten det nødvendige vedlikehold eller har vært anlagt slik at de ikke har tålt de vannstandsendringer som har vært gjennomført av konsesjonæren.

Kommunene ber om at konsesjonæren som et ledd i saksforberedelsen oversender kommunene opplysninger om det rettslige grunnlaget for de fysiske anlegg som er blitt anlagt i Limingen, en

oversikt over anleggene, hvem som har hatt vedlikeholdsplikten og hvilket syn konsesjonæren har på en gjenoppføring av slike anlegg som et ledd i en fornyet konsesjon. Det er opplyst i konsesjonssøknaden på s. 22 at reguleringen har medført praktiske problemer for båthold.

Røyrvik og Lierne kommuner vil kreve at konsesjonssøkeren besørger utarbeidet en plan i samarbeid med kommunene for tilrettelegging av fremtidig båthold i Limingen. – Som et ledd i Saksforberedelsen, ber kommunene opplyst om konsesjonssøkeren vil delta i og finansiere en slik plan, som vil være nødvendig for konsesjonsmyndighetens endelige vurdering av hvilke konsesjonsvilkår som bør settes knyttet til dette spørsmålet.

5.2 Erosjon

Om erosjon rundt Limingen opplyses det på s. 24 i søknaden:

”Generelt er erosjonsproblemene rundt Limingen forholdsvis små, men det kan på enkelte steder også i fremtiden være behov for å erosjonssikre utsatte områder.”

Kommunen finner denne beskrivelsen misvisende og villedende. Senest under en bredt anlagt befarings med representanter for kommunen og berørte grunneiere den 19. juni 2008, ble det observert flere områder med store erosjonsskader, hvor forholdsvis store grunnstykker var rast ut. Det ble videre fra grunneierhold opplyst at erosjonsproblemene har økt i de siste årene. På enkelte steder har erosjon medført utrasinger på opptil ca. 10 meter. Dette oppleves som en dramatisk konsekvens av reguleringen, og særlig dramatisk oppleves erosjonen i de områder som er bebodde.

Kommunene ber NVE som et ledd i saksforberedelsen pålegge konsesjonssøker å iverksette en egen uavhengig undersøkelse av erosjonsproblemene, herunder om erosjonen har økt de siste årene og i tilfelle hva som kan være årsaken til det, og forslag til erosjonstiltak. Kommunen ber videre konsesjonssøker opplyse hvilken behandling erosjonsspørsmålet ble undergitt i de skjønnene som ble avholdt, og med oversendelse av de aktuelle sider fra rettsbøkene.

5.3 Merking av skjær

Det er en økende aktivitet rundt Limingen, og med de foreliggende hytteplaner må det ventes at også interessen for ferdsel med båt på Limingen vil øke. Det er registrert flere skjær som ved senket vannstand kan by på problemer for båttrafikken, og det er åpenbart at disse skjærene også representerer fare for liv og helse. Kommunene vil kreve at konsesjonssøkeren som vilkår for fornyet konsesjon pålegges å merke de aktuelle skjærene. Konsesjonssøkeren bes som et ledd i saksforberedelsen opplyse om han er villig til å foreta slik merking. I motsatt fall vil kommunene kreve iverksatt en egen uavhengig undersøkelse av dette spørsmålet, og innbefattet forslag til nødvendige tiltak.

5.4 Krav til sommervannstand

Selv om det er en del fast bosetting rundt Limingen og selv om sentrum i Røyrvik kommune ligger helt inntil innsjøen, er de negative virkninger av reguleringen først og fremst knyttet til perioden fra 1.juni til 15.oktober, hvor utendørsaktivitetene og bruken av Limingen til ulike formål er på det høyeste. Det er også på denne tiden at turisttilstrømmingen til Røyrvik og Lierne kommuner er størst, og hvor kommunenes potensiale som reiselivskommuner, blant annet som innfallsport til Børgfjell nasjonalpark er tenkt vesentlig bedre utnyttet. Den tørrlagte strandsonen gir på denne tiden et svært skjemmende landskapsbilde, og påfører samtidig lokalbefolkningen og turistene store utfordringer ved bruk av innsjøen med båt. Dette innebærer så vel ferdsel på sjøen som brygge- og havneproblemer.

Kommunene vil kreve at det som konsesjonsvilkår fastsettes restriksjoner på magasinfyllingen i den aktuelle perioden. Det er for tidlig for kommunene å fremme et konkret krav på i hvilken periode krav

til sommervannstand må gjelde og hvilke restriksjoner med hensyn til vannstands nivå som bør fastsettes, men kommunene vil ved bistand fra sin teknisk kyndige, cand.real Einar Østvold fra Hydrologiservice, komme tilbake til spørsmålet.

I tillegg har Røyrvik kommune iverksatt et stedsutvekslingsprosjekt som skal gjøre sentrum mer attraktivt og tilgjengelig. Ett av målene er å åpne sentrum mer mot sjøen, og det er blant annet planlagt en sti langs Limingen i Røyrvik sentrum. I denne sammenheng ville fyllingsbestemmelser harmonert godt med stedsutviklingsprosjektet, jf. konsekvensene ved LRV.

Kommunene har registrert at konsesjonssøker i søknaden har opplyst at ny reguleringskonsesjon søkes *"uten endring i manøvreringsreglementet."* Det bes som et ledd i saksforberedelsen opplyst fra konsesjonssøkers side om han vil motsette seg krav til sommervannstand som varslet.

5.5 Minstevannføring

Det er ingen minstevannføring i Linnvasselv i dag. Konsesjonsmyndigheten vil under befaringen se at elveleiet er i ferd med å gro igjen. Kommunene vil reise spørsmål ved om hvordan gjengroingen av elveleiet stiller seg sikkerhetsmessig, for eksempel ved flom/overløp som følge av teknisk stans ved høy vannstand.

Fornytt konsesjon skal gis på bakgrunn av gjeldende lovgivning. Under henvisning til vannressursloven § 10 og § 66, krever kommunene at det som konsesjonsvilkår fastsettes bestemmelser som respekterer kravet i vannressursloven til å ha i behold *"minst den alminnelige lavvannføring"*.

Kommunene registrerer at det i konsesjonssøknaden er opplyst at et pålegg om terskler *"må bygge på en plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget."*

Kommunene slutter seg til dette, og vil be opplyst fra konsesjonssøker om han som et ledd i saksforberedelsen vil initiere iverksatt utarbeiding av terskelplan, innbefattet en undersøkelse av hvordan kravet til minstevannføring kan imøtekommes. Dersom konsesjonssøker ikke selv vil iverksette utarbeiding av en slik plan, vil kommunene kreve at konsesjonsmyndigheten så snart som mulig pålegger konsesjonssøker en slik oppgave.

I konsesjonssøknaden er det påpekt at konsesjonæren anser minstevannføringskrav vanskelig på grunn av at et minstevannføringstiltak er kostnadskrevende, i og med at Limingen senkes og ikke demmes opp, samt at minstevannføringsvilkår vil være problematisk i forhold til NTEs reguleringskonsesjon. Sistnevnte problem vil imidlertid la seg løse ved en felles revisjons- og fornyelsesbehandling av konsesjonene. Videre er det kommunenes oppfatning at kostnadssynspunktet ikke er et tilstrekkelig tungtveiende argument, da det her er tale om å gi en ny konsesjon etter dagens lovverk og praksis som setter et ubetinget krav til minstevannføring, jf. vannressursloven § 10.

5.6 Gamle tipper er ikke tilsådd

Ved Linnvasselv ligger en stor tipp fra den opprinnelige utbyggingen. Det er ikke gjort noe forsøk på å plastre eller tilså denne, og den fremstår svært skjemmende i et ellers uberørt område.

Kommunen vil kreve fastsatt som konsesjonsvilkår ved en fornytt konsesjon at konsesjonær pålegges tilsåing at denne tippet i tråd med dagens miljøstandarder.

5.7 Biologiske forhold/fiske

Det biologiske grunnlaget i sjøen for fiskeproduksjon er sterkt redusert som en følge av

reguleringsinngrepene. Dette går klart fram av alt materiale fra fikeribiologiske undersøkelser gjennom årene, og den erfaring man har i tilknytning til utnyttelsen av fisket i sjøen generelt. I St. prp. nr. 106 (1950) om Tillatelse for Faxälvens Vattenregleringsföretag til regulering av Limingen sjø i

Nord-Trøndelag s. 8, uttaler Inspektøren for ferskvannsfisket følgende om datidens fiskepotensiale i Limingen:

”De foreløpige undersøkelser har gitt en omtrentlig opplysning om størrelsen av det fiske som foregår i Limingen. Det andrar til ca. 5500 kg fisk – ørret og røye – per år, svarende til ca. 0,6 kr/ha, men jeg har grunn til å tro at oppgavene jamnt over er for små.”

Fisket og aktiviteter i tilknytning til dette, vil imidlertid alltid ha en restverdi som bør utnyttes, og som også om mulig bør forbedres. I fritids-/rekreasjonssammenheng må man regne med at interessen for fisket i Limingen vil øke dersom man lykkes i utvikle turisme/reiseliv generelt i området og samtidig forbedrer adkomsten. Kommunen mener ut fra dette at man også ved en ny reguleringskonsesjon må sørge for at de fiskeribiologiske forholdene i Limingen fortsatt følges opp. Videre må det pålegges tiltak for å forbedre situasjonen når det foreligger alternativer som man ut fra en faglig vurdering mener kan ha en positiv effekt.

5.8 Hjemfall

Av konsesjonsvilkårene pkt 1 fremgår:

”Ved konsesjonstidens utløp har den norske stat rett til å kreve avstått uten godtgjørelse reguleringsanlegget med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen.”

Hjemfall av reguleringsanlegg som her, krever en aktiv beslutning av den norske stat. Kommunene vil vise til at regjeringen i Ot.prp. nr. 61 (2008-2009) har foreslått å videreføre adgangen for private/utenlandske foretak til å få reguleringskonsesjoner. Forutsatt at Stortinget under behandlingen av lovsaken i september 2008 slutter seg til regjeringens forslag, kan tilsagnet om ytterligere 50 års konsesjonstid i kgl. resolusjon av 3. desember 1999 opprettholdes. Kommunene vil imidlertid understreke at det i den kongelige resolusjonen er påpekt at ”Konsesjonsmyndigheten står fritt når det gjelder å sette nye vilkår og tilpasse konsesjonen etter den lovgivning som da gjelder”, dvs. på tidspunktet for fornyet konsesjon.

6. Økonomiske krav

På grunn av usikkerheten som foreligger med hensyn til den videre konsesjonsbehandlingen og om revisjon av NTEs konsesjon skal iverksettes, finner kommunene det vanskelig å komme med konkrete økonomiske krav. Kommunene vil derfor komme tilbake til de økonomiske forholdene på et senere tidspunkt, men finner allikevel grunn til å påpeke enkelte forhold.

Det er i dag ikke gitt kommunene konsesjonskraft fra den svenske reguleringen av Limingen. Det vil bli satt som krav fra kommunene at det i en ny konsesjon settes vilkår om avståelse av konsesjonskraft. Under henvisning til at hele magasinet og halve fallet ligger i vertskommunene, oppleves dagens situasjon som sterkt urimelig og tilfeldig sett fra kommunenes ståsted som vertskommuner. Kommunene anser også at dette er en betydelig forskjellsbehandling av denne regulanten i forhold til andre som regulerer sjøer i Norge.

Kommunene har merket seg at det i Lov i henhold til konvensjonen mellom Norge og Sverige om visse spørsmål vedrørende vassdragsretten av 11. mai 1929 av 12. juni 1931 nr. 1 § 23 nr. 2 fremgår:

”Der kan ikke pålegges plikt til fra vannfall i et av rikene å levere kraft som erstatning for skade

eller ulempe eller for øvrig tilgodese interesser i det annet rike.”

Under henvisning til at det også foregår norsk kraftproduksjon i Linvasselv kraftverk vil kommunene reise spørsmål ved om denne bestemmelsen er riktig praktisert. Cand. real. Einar Østvold fra Hydrologiservice vil på vegne av kommunene utføre nærmere beregninger av hvor stort dette tapet er for vertskommunene, og kommunene vil komme nærmere tilbake til konsesjonskraftspørsmålet på et senere tidspunkt.

Videre er det heller ikke innsatt vilkår om næringsfond i gjeldende reguleringskonsesjon. I dagens situasjon vil man i svært stor grad trekke inn det lokale naturgrunnet når det sees på muligheter for ny alternativ næringsaktivitet i området til erstatning for nedgang i tradisjonelle primærnæringer m.v. I den sammenheng er det klart at man ville stått langt sterkere om man hadde hatt tilgjengelig den uberørte naturen som i utgangspunktet var til stede før de store vassdragsreguleringene i området. Røyrvik og Lierne kommuner vil gjøre gjeldende at det i samsvar med dagens praksis for reguleringskonsesjoner med tilsvarende grad av konsekvenser/virkninger som man opplever rundt Limingen, må innsettes vilkår om næringsfond av hensyn til lokalt næringsliv, turisme, m.v. For det tilfelle at ordningen uten konsesjonskraft videreføres, vil det bli krevd at konsesjonskrafttapet erstattes i næringsfondet.

Kommunene vil også kreve at satsene for konsesjonsavgift oppjusteres til dagens nivå i en ny konsesjon. Ved fastsettelsen av satsene finner kommunene grunn til å påpeke at naturinngrepene er store. Videre påpekes det at kraften forsvinner ut av kommunene. I motsetning til nye konsesjoner for nye kraftutbygginger, har man her å gjøre med en etablert kraftproduksjon der det må antas at konsesjonæren ikke har tilsvarende utgifter med hensyn til investeringer, m.v. Det er kommunenes oppfatning at sistnevnte hensyn må tillegges vekt ved fastsettelse av nye satser.

7. Oppsummering

Røyrvik og Lierne kommuner ber NVE om at det åpnes for revisjon av NTEs reguleringskonsesjon av Limingen. Videre bes det om at en tilbakemelding fra NVE om videre fremdrift, og at det settes en ny frist for å avgi endelig høringsuttalelse.

Av fysiske forhold finner kommunene størst grunn til å påpeke de omfattende erosjonsproblemene, behovet for bestemmelser om magasinifylling, samt reguleringens fysiske, praktiske og estetiske virkninger på lokale forhold.

Enstemmig vedtatt

Dette til Deres orientering.

Med hilsen

Johan Vekterli
Økonomileder

Vedlegg: Samlet saksframstilling

Kopi: Advokatfirmaet Lund & Co DA-MNA, Akersgaten 30, Postboks 1148, Sentrum
0104 OSLO
Hydrologiservice AS, Nøtteveien 4, 0760 OSLO
Lierne kommune, , 7882 NORDLI

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	30.06.2008	65/08

SØKNAD NY KONSESJON FOR REGULERING AV LIMINGEN – UTTALELSE

Vedlagte dokumenter:

- Søknadsdokumenter fra Ångermanälvens Vattenregleringsforetak av 24.09.07 om ny konsesjon for svensk regulering av Limingen.
- Brev fra Norges vassdrags- og energidirektorat av 24.01.08 vedlagt søknad, kunngjøringsbrev og adresseliste.
- Brev fra Ångermanälvens Vattenregleringsforetak av 05.02.08 vedlagt kopi av kunngjøring.
- Formannskapsak 74/06 Ny konsesjon for svensk regulering av Limingen i Røyrvik og Lierne kommune. (Inntatt i søknadsdokumentene.)

Ikke vedlagte dokumenter:

- Vassdragsreguleringsloven ("Lov om vassdragsreguleringer" av 1917)
- Industrikonsesjonsloven ("Lov om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v." av 1917)
- Del VIII, av veileder nr. 1/98 fra NVE: Søknad om ny konsesjon etter utløpt konsesjonstid.

Hjemmel for behandling:

Delegasjonsvedtak i k.sak 41/08.

Saksopplysninger:

Det vises til grunnleggende opplysninger i den tidligere uttalelsen i f.sak 74/06 i tilknytning til det forberedende arbeidet for en søknad fra den svenske regulanten av Limingen om ny konsesjon. Det foreligger nå til høring en komplett søknad fra Ångermanälvens Vattenregleringsforetak om ny konsesjon for regulering av Limingen fra det tidspunkt den nåværende løper ut etter 60 år den 4. juli 2012. En ny konsesjonsperiode vil være tidsbegrenset til 50 år etter dagens bestemmelser i vassdragsreguleringslovens § 20 a. I medhold av reglene i vassdragsreguleringsloven § 20a er det videre ved kgl. res. av 3. desember 1999, gitt tilsagn til regulanten om en ny konsesjonsperiode. Dette forhåndstilsagnet er gitt delvis med bakgrunn i at det også foreligger en norsk regulering av Limingen som bygger på en tidsbegrenset konsesjon, og at denne reguleringstillatelsen gjelder den laveste delen av reguleringsmagasinet. Departementets tilsagn med bemerkninger følger som vedlegg til søknaden.

Søknaden forutsetter ingen endringer i reguleringsgrenser eller manøvreringsreglement utover det som er nødvendig for tilpassing til nye standardbestemmelser fra NVE. Med andre ord er utgangspunktet at en ny konsesjon ikke skal medføre nye fysiske konsekvenser for området utover det som følger av samme utnyttelse over en forlenget tidsperiode. Behandlingen av en søknad om en ny konsesjonsperiode, følger om lag samme mønster som behandlingen når en reguleringskonsesjon gis første gang. Dette vil si at saken følger det mønsteret som ble nevnt i f.sak 74/06. Det gjentas at vassdragsreguleringsloven sier følgende om behandling av nye konsesjonssøknader:

§ 6.

1. Når en søknad med de opplysninger som anses nødvendige etter § 5 er kommet til departementet, skal dokumentene legges ut på Norges vassdrags- og energidirektorats kontor og på kommunekontoret eller annet høvelig sted i distriktet, til ettersyn for dem saken vedkommer. Søknaden skal sendes berørte kommunale, fylkeskommunale samt statlige myndigheter og fagetater. Søknaden skal også sendes organisasjoner, sammenslutninger m.v. hvis interesser blir særlig berørt. Samtidig angis at uttalelser må være sendt departementet innen en frist som i alminnelighet ikke må være kortere enn tre måneder.

Kunngjøring om søknaden med en kortfattet beskrivelse av planene og opplysninger om hvor dokumentene er utlagt og om fristen for å avgi uttalelser, skal to ganger rykkes inn i Norsk Lysingsblad og i én eller flere aviser som er alminnelig lest i distriktet.

Søkeren bærer utgiftene ved utleggingen og kunngjøringen.

Utgifter til nødvendig juridisk og annen sakkyndig hjelp som er påløpt etter at melding er lagt ut til offentlig ettersyn som bestemt i lov 14. juni 1985 nr. 77 § 33-3 annet ledd erstattes grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre interesserte av søkeren i den utstrekning det finnes rimelig. Avgjørelsen treffes av departementet. Departementet kan i spesielle tilfelle gi forhåndstilsagn om dekning av utgifter inntil et bestemt beløp.

Nødvendige utgifter til kommunal planlegger kan kreves erstattet av søkeren fra det tidspunkt meldingen er sendt til kommunen, jfr. lov av 14. juni 1985 nr. 77 § 33-3 annet ledd. Avgjørelsen treffes av departementet.

Den foreliggende søknaden følger retningslinjene i lovverket. Men med bakgrunn i at man i dette tilfellet står overfor en situasjon der det dreier seg om søknad om en ny konsesjon uten endring av dagen fysiske inngrep, samtidig som det fra bestemmende myndighet allerede er gitt et meget klart tilsagn om at konsesjon vil bli gitt, vil den kommunale interessen/oppgaven primært bestå i å påvirke til at nye betingelser tilpasses dagens krav generelt til tilsvarende nye reguleringskonsesjoner, og videre de spesielle forhold og behov man har lokalt i dette tilfelle. Situasjonen avviker også fra den som er til stede ved en konsesjon for en nyregulering, ved at det ikke er aktuelt å sette konsesjonsbetingelser for det som skal skje i en anleggsperiode.

Saken reiser så mange store og vanskelige juridiske og faglige spørsmål at kommunene i fellesskap har engasjert både juridisk og hydrologisk bistand i forbindelse med høringsrunden og det videre arbeidet med saken, jf. f.sak 43/08. Etter en nærmere gjennomgang med de sakkyndige, samt en befaring av forholdene ved Limingen, er konklusjonen at den uttalelsen som nå gis, bør være foreløpig, og at man ber om å få komme tilbake med den endelige uttalelsen på et senere tidspunkt når saken er mer gjennomarbeidet.

Et viktig spørsmål som må vurderes og som forsterker dette kravet, er at det er naturlig å se denne fornyelsen av den svenske konsesjonen som går ut i 2012 i sammenheng med en revisjon av NTE sin evigvarende konsesjon som er 50 år i 2009.

Videre tilsier situasjonen at kommunene på dette tidspunkt avgir uttalelser bygget på et felles grunnlag.

Rådmannens forslag til vedtak:

Røyrvik kommune avgir følgende foreløpige uttalelse til søknaden fra Ångermanälvens Vattnregleringsforetag om ny konsesjon for regulering av Limingen 6 m mellom kotehøyde 417,7 og 411,7 i en ny periode på 50 år fra 4. juli 2012:

1. Innledning

Det vises til kgl. res. av 3. desember 1999 der Ångermanälven Vattenreguleringsföretagen (ÅVF) ble gitt forhåndstilsagn om ny reguleringskonsesjon for en ny konsesjonsperiode på 50 år etter vassdragsreguleringsloven § 20 a. Videre vises det til brev fra NVE av 24. januar 2008 til Røyrvik og Lierne kommuner med frist for høringsuttalelse innen 30. april 2008, som senere er blitt forlenget til 1. juli 2008. Da reguleringen medfører en rekke problemstillinger som er felles for kommunene, finner kommunene det hensiktsmessig å avgi høringsuttalelse i fellesskap.

Røyrvik og Lierne kommuner har fått aksept fra ÅVF til å engasjere hydrologisk og juridisk bistand i anledning høringsuttalelsen, jf. vassdragsreguleringsloven § 6. nr. 1 fjerde ledd. På bakgrunn av kommunenes gjennomgang av saken med bistand av sakkyndige, har det oppstått en rekke faktiske og rettslige spørsmål. Disse spørsmålene har kommunene ikke tilstrekkelig grunnlag for å ta stilling til på nåværende tidspunkt. Av hensyn til en forsvarlig og grundig konsesjonsbehandling vil kommunene derfor be om å få forlenget fristen for å avgi høringsuttalelse ytterligere, og i denne omgang begrense seg til å komme med en foreløpig høringsuttalelse der det i hovedtrekk redegjøres for kommunenes synspunkter.

I tillegg til at ÅVF er gitt konsesjon for 6 meters regulering av Limingen, er det også gitt konsesjon for regulering av ytterligere 2,7 meter til NTE i 1959. Det er klart at også sistnevnte regulering medfører fysiske skader og ulemper som må ses i sammenheng med de skader og ulemper som ÅVF's regulering medfører. Kommunene vil nedenfor i pkt. 3 stille spørsmål ved om det ikke er mest hensiktsmessig å underkaste de to konsesjonene en samlet behandling, som henholdsvis fornyelsessak og revisjonssak.

Kommunene vil således be NVE om en tilbakemelding angående revisjonsspørsmålet. Avhengig av NVEs standpunkt til revisjon av NTEs konsesjon, vil kommunene også be om at det gis en ny frist for å avgi endelig høringsuttalelse.

2. Generelt om reguleringen av Limingen

Som nevnt er ÅVF allerede gitt forhåndstilsagn om fornyelse av sin tidsbegrensede konsesjon, hvilket innebærer at det skal gis en helt ny konsesjon med fullstendig konsesjonsbehandling på linje med andre nye kraftutbygginger. I motsetning til andre nyutbygginger har man imidlertid et bredt erfaringsmateriale å bygge på hva angår reguleringens fysiske konsekvenser. Det er kommunenes oppfatning at nevnte erfaringsgrunnlag må utnyttes og veie tungt i den videre konsesjonsbehandlingen.

Konsesjonen innebærer omfattende naturinngrep i de to berørte kommunene. Limingen er en meget stor innsjø, beliggende midt i Røyrvik, med sentrum, skole mv kloss inntil magasinet. I tillegg berøres en rekke grunneiere og hytteeiere langsmed sjøen. Med en reguleringshøyde på 8,7 m, gjennomgående topografi med flate strandsoner og mye aktivitet ned til magasinet, oppleves de negative virkningene av reguleringene vesentlig mer ved denne konsesjonen enn ved konsesjoner med reguleringsmagasiner høyt til fjells. Disse forholdene må konsesjonsmyndighetene tillegge betydelig vekt i sine vurderinger av konsesjonssøknaden, slik det eksempelvis ble gjort under fastsettelsen av nye konsesjonsvilkår i Arendalsvassdraget ved fornyelsen av de der utløpte reguleringskonsesjoner.

Det følger av dette at reguleringskonsesjonene samlet har medført omfattende fysiske, praktiske og estetiske konsekvenser.

Konsesjonene for regulering av Limingen ble gitt på et tidspunkt da det var begrenset praksis og lovhjemmel for å sikre at lokale natur- og miljøinteresser ble ivaretatt. I forhold til ivaretagelse av nevnte interesser, vil kommunene peke på at det har vært en stor utvikling i lovverk, forvaltningspraksis og generelle holdninger til vannkraftutbygging. Det er derfor Røyrvik og Lierne kommuners klare oppfatning at fornyelse av konsesjonen er en enestående mulighet til å rette opp i gamle miljøsynder. Kommunene ser særlig behov for at det innføres fyllingsrestriksjoner i tråd med dagens praksis, samt at det blir utført omfattende avbøtende tiltak i tilknytning til erosjonsproblemene. Videre vil plastring og tilsåing i en viss grad avbøte et ellers skjæmmende landskapsbilde.

Det er kommunenes klare oppfatning at de tiltak som ble utført i Limingen på 1950-tallet aldri ville blitt gjennomført i dagens situasjon. Disse forholdene må bringes opp på dagens standard for vannkraftutbygginger i forbindelse med at regulanten gis en ny konsesjon etter dagens lovverk og praksis. Selv om dette innebærer at det settes vilkår som vil oppleves som begrensninger i konsesjonærens produksjon og økonomi, har man her uansett å gjøre med gamle utbygginger som det antas at er nedskrevet. Således må det antas at konsesjonæren på nåværende tidspunkt har en inntjening på grunnlag av kommunenes naturressurser som er langt større enn ved andre nyutbygginger.

3. Samlet fornyelses- og revisjonsbehandling av de to reguleringskonsesjonene

Reguleringen i Limingen er delt mellom den svenske konsesjonssøkeren og NTE, som har en evigvarende konsesjon for en regulering på 2,7 m. Samtidig med denne foreløpige høringsuttalelsen til søknaden om fornyet konsesjon vil de to kommunene fremme krav om revisjon av konsesjonsvilkårene i NTE-konsesjonen. Konsesjonen ble meddelt i 1959, og vil være gjenstand for revisjon etter 50 år. Det eneste praktiske og hensiktsmessige vil være at søknaden om fornyet konsesjon ses i sammenheng med kravet om revisjon av de eldre konsesjonsvilkårene i NTE-konsesjonen. Det vises i den forbindelse til følgende utsagn fra Olje – og energidepartementets foredrag til kgl. resolusjon av 3. desember 1999 om tilsagn om fornyet konsesjon:

”OED legger vekt på den nære sammenhengen mellom den omsøkte tillatelsen og den tillatelsen på ubegrenset tid som NTE har.”

Før NVE igangsetter den ordinære saksbehandlingen av søknaden om fornyet konsesjon, ber kommunene om svar fra NVE om de to sakene vil bli samordnet, og om revisjonssak vil bli besluttet åpnet. Det er kommunenes syn at en slik beslutning ikke vil kreve særlige forundersøkelser, fordi det allerede er igangsatt en sak som også innebærer en vurdering av konsesjonsvilkår, reguleringshøyde og manøvrering, og som uansett vil berøre NTEs interesser. Det er kommunenes syn at også NTE bør ha interesse av at de to prosessene samordnes.

Kommunene er også bekymret for at to separate behandlinger vil medføre at NTEs reguleringskonsesjon setter rettslige skranker for vilkår som kan innsettes i den nye konsesjonen til

ÅVF, mens ÅVFs konsesjon vil kunne sette tilsvarende begrensninger for at det innsettes vilkår ved en etterfølgende revisjon av NTEs konsesjon. Ved en felles konsesjonsbehandling, der begge konsesjonene vurderes i sammenheng, unngår man dette problemet. Som eksempel kan nevnes krav til minstevannføring i Linvasselv, ettersom krav til minstevannføring ikke kan innføres uten at begge konsesjonene hensyntas.

Videre har NTE interesser i ÅVF sin konsesjon av 1952 ettersom NTE har produksjonsandeler i Linvasselv kraftverk. Kommunene mener at dette eierforholdet taler for en felles konsesjonsbehandling av de to reguleringskonsesjonene.

Under henvisning til ovennevnte ber kommunene om NVEs tilbakemelding på en samlet fornyelses- og revisjonsbehandling.

4. Videre saksbehandling

Det vil være av stor betydning for sakens behandling at konsesjonsmyndighetene drar på befarings- og at denne finner sted på et tidspunkt hvor det vil være mulig å ta virkningene av reguleringene i øyesyn. Det riktige tidspunkt for en slik befarings- vil være i tidsrommet mai/juni måned. For å unngå forsinkelser ber kommunene om at NVE planlegger befarings- for egen del i mai/juni 2009, og at NVE inviterer departementet med på samme befarings-. Kommunene ber om en egen tilbakemelding fra NVE på dette forslaget.

5. Enkeltpunkter

5.1 Båtoppdrag mv

Rundt Limingen har det etter reguleringen vært anlagt flere fysiske anlegg for båtoppdrag. I dag finnes bare spredte spor av slike anlegg, og det kan konstateres at samtlige anlegg enten har vært uten det nødvendige vedlikehold eller har vært anlagt slik at de ikke har tålt de vannstandsendringer som har vært gjennomført av konsesjonæren.

Kommunene ber om at konsesjonæren som et ledd i saksforberedelsen oversender kommunene opplysninger om det rettslige grunnlaget for de fysiske anlegg som er blitt anlagt i Limingen, en oversikt over anleggene, hvem som har hatt vedlikeholdsplikten og hvilket syn konsesjonæren har på en gjenoppføring av slike anlegg som et ledd i en fornyet konsesjon. Det er opplyst i konsesjonssøknaden på s. 22 at reguleringen har medført praktiske problemer for båthold.

Røyrvik og Lierne kommuner vil kreve at konsesjonssøkeren besørger utarbeidet en plan i samarbeid med kommunene for tilrettelegging av fremtidig båthold i Limingen. – Som et ledd i Saksforberedelsen, ber kommunene opplyst om konsesjonssøkeren vil delta i og finansiere en slik plan, som vil være nødvendig for konsesjonsmyndighetens endelige vurdering av hvilke konsesjonsvilkår som bør settes knyttet til dette spørsmålet.

5.2 Erosjon

Om erosjon rundt Limingen opplyses det på s. 24 i søknaden:

”Generelt er erosjonsproblemene rundt Limingen forholdsvis små, men det kan på enkelte steder også i fremtiden være behov for å erosjonssikre utsatte områder.”

Kommunen finner denne beskrivelsen misvisende og villedende. Senest under en bredt anlagt befarings- med representanter for kommunen og berørte grunneiere den 19. juni 2008, ble det observert flere områder med store erosjonsskader, hvor forholdsvis store grunnstykker var rast ut. Det ble videre fra grunneierhold opplyst at erosjonsproblemene har økt i de siste årene. På enkelte steder har erosjon medført utrasinger på opptil ca. 10 meter. Dette oppleves som en dramatisk konsekvens av reguleringen, og særlig dramatisk oppleves erosjonen i de områder som er bebodde.

Kommunene ber NVE som et ledd i saksforberedelsen pålegge konsesjonssøker å iverksette en egen uavhengig undersøkelse av erosjonsproblemene, herunder om erosjonen har økt de siste årene og i tilfelle hva som kan være årsaken til det, og forslag til erosjonstiltak. Kommunen ber videre konsesjonssøker opplyse hvilken behandling erosjonsspørsmålet ble undergitt i de skjønnene som ble

avholdt, og med oversendelse av de aktuelle sider fra rettsbøkene.

5.3 Merking av skjær

Det er en økende aktivitet rundt Limingen, og med de foreliggende hytteplaner må det ventes at også interessen for ferdsel med båt på Limingen vil øke. Det er registrert flere skjær som ved senket vannstand kan by på problemer for båttrafikken, og det er åpenbart at disse skjærene også representerer fare for liv og helse. Kommunene vil kreve at konsesjonssøkeren som vilkår for fornyet konsesjon pålegges å merke de aktuelle skjærene. Konsesjonssøkeren bes som et ledd i saksforberedelsen opplyse om han er villig til å foreta slik merking. I motsatt fall vil kommunene kreve iverksatt en egen uavhengig undersøkelse av dette spørsmålet, og innbefattet forslag til nødvendige tiltak.

5.4 Krav til sommervannstand

Selv om det er en del fast bosetting rundt Limingen og selv om sentrum i Røyrvik kommune ligger helt inntil innsjøen, er de negative virkninger av reguleringen først og fremst knyttet til perioden fra 1.juni til 15.oktober, hvor utendørsaktivitetene og bruken av Limingen til ulike formål er på det høyeste. Det er også på denne tiden at turisttilstrømmingen til Røyrvik og Lierne kommuner er størst, og hvor kommunenes potensiale som reiselivskommuner, blant annet som innfallsport til Børgefjell nasjonalpark er tenkt vesentlig bedre utnyttet. Den tørrlagte strandsonen gir på denne tiden et svært skjemmende landskapsbilde, og påfører samtidig lokalbefolkningen og turistene store utfordringer ved bruk av innsjøen med båt. Dette innebærer så vel ferdsel på sjøen som brygge- og havneproblemer.

Kommunene vil kreve at det som konsesjonsvilkår fastsettes restriksjoner på magasinfillingen i den aktuelle perioden. Det er for tidlig for kommunene å fremme et konkret krav på i hvilken periode krav til sommervannstand må gjelde og hvilke restriksjoner med hensyn til vannstands nivå som bør fastsettes, men kommunene vil ved bistand fra sin teknisk kyndige, cand.real Einar Østvold fra Hydrologiservice, komme tilbake til spørsmålet.

I tillegg har Røyrvik kommune iverksatt et stedsutvekslingsprosjekt som skal gjøre sentrum mer attraktivt og tilgjengelig. Ett av målene er å åpne sentrum mer mot sjøen, og det er blant annet planlagt en sti langs Limingen i Røyrvik sentrum. I denne sammenheng ville fyllingsbestemmelser harmonert godt med stedsutviklingsprosjektet, jf. konsekvensene ved LRV.

Kommunene har registrert at konsesjonssøker i søknaden har opplyst at ny reguleringskonsesjon søkes "uten endring i manøvreringsreglementet." Det bes som et ledd i saksforberedelsen opplyst fra konsesjonssøkers side om han vil motsette seg krav til sommervannstand som varslet.

5.5 Minstevannføring

Det er ingen minstevannføring i Linnvasselv i dag. Konsesjonsmyndigheten vil under befaringen se at elveleiet er i ferd med å gro igjen. Kommunene vil reise spørsmål ved om hvordan gjengroingen av elveleiet stiller seg sikkerhetsmessig, for eksempel ved flom/overløp som følge av teknisk stans ved høy vannstand.

Fornytt konsesjon skal gis på bakgrunn av gjeldende lovgivning. Under henvisning til vannressursloven § 10 og § 66, krever kommunene at det som konsesjonsvilkår fastsettes bestemmelser som respekterer kravet i vannressursloven til å ha i behold "minst den alminnelige lavvannføring".

Kommunene registrerer at det i konsesjonssøknaden er opplyst at et pålegg om terskler "må bygge

på en plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget.”

Kommunene slutter seg til dette, og vil be opplyst fra konsesjonssøker om han som et ledd i saksforberedelsen vil initiere iverksatt utarbeiding av terskelplan, innbefattet en undersøkelse av hvordan kravet til minstevannføring kan imøtekommes. Dersom konsesjonssøker ikke selv vil iverksette utarbeiding av en slik plan, vil kommunene kreve at konsesjonsmyndigheten så snart som mulig pålegger konsesjonssøker en slik oppgave.

I konsesjonssøknaden er det påpekt at konsesjonæren anser minstevannføringskrav vanskelig på grunn av at et minstevannføringstiltak er kostnadskrevende, i og med at Limingen senkes og ikke demmes opp, samt at minstevannføringsvilkår vil være problematisk i forhold til NTEs reguleringskonsesjon. Sistnevnte problem vil imidlertid la seg løse ved en felles revisjons- og fornyelsesbehandling av konsesjonene. Videre er det kommunenes oppfatning at kostnadssynspunktet ikke er et tilstrekkelig tungtveiende argument, da det her er tale om å gi en ny konsesjon etter dagens lovverk og praksis som setter et ubetinget krav til minstevannføring, jf. vannressursloven § 10.

5.6 Gamle tipper er ikke tilsådd

Ved Linnvasselv ligger en stor tipp fra den opprinnelige utbyggingen. Det er ikke gjort noe forsøk på å plastre eller tilså denne, og den fremstår svært skjemmende i et ellers uberørt område.

Kommunen vil kreve fastsatt som konsesjonsvilkår ved en fornyet konsesjon at konsesjonær pålegges tilsåing at denne tippet i tråd med dagens miljøstandarder.

5.7 Biologiske forhold/fiske

Det biologiske grunnlaget i sjøen for fiskeproduksjon er sterkt redusert som en følge av reguleringsinngrepene. Dette går klart fram av alt materiale fra fikeribiologiske undersøkelser gjennom årene, og den erfaring man har i tilknytning til utnyttelsen av fisket i sjøen generelt. I St. prp. nr. 106 (1950) om Tillatelse for Faxälvens Vattenregleringsforetag til regulering av Limingen sjø i

Nord-Trøndelag s. 8, uttaler Inspektøren for ferskvannsfisket følgende om datidens fiskepotensiale i Limingen:

”De foreløpige undersøkelser har gitt en omtrentlig opplysning om størrelsen av det fiske som foregår i Limingen. Det andrar til ca. 5500 kg fisk – ørret og røye – per år, svarende til ca. 0,6 kr/ha, men jeg har grunn til å tro at oppgavene jamnt over er for små.”

Fisket og aktiviteter i tilknytning til dette, vil imidlertid alltid ha en restverdi som bør utnyttes, og som også om mulig bør forbedres. I fritids-/rekreasjonssammenheng må man regne med at interessen for fisket i Limingen vil øke dersom man lykkes i utvikle turisme/reiseliv generelt i området og samtidig forbedrer adkomsten. Kommunen mener ut fra dette at man også ved en ny reguleringskonsesjon må sørge for at de fiskeribiologiske forholdene i Limingen fortsatt følges opp. Videre må det pålegges tiltak for å forbedre situasjonen når det foreligger alternativer som man ut fra en faglig vurdering mener kan ha en positiv effekt.

5.8 Hjemfall

Av konsesjonsvilkårene pkt 1 fremgår:

”Ved konsesjonstidens utløp har den norske stat rett til å kreve avstått uten godtgjørelse

reguleringsanlegget med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen."

Hjemfall av reguleringsanlegg som her, krever en aktiv beslutning av den norske stat. Kommunene vil vise til at regjeringen i Ot.prp. nr. 61 (2008-2009) har foreslått å videreføre adgangen for private/utenlandske foretak til å få reguleringskonsesjoner. Forutsatt at Stortinget under behandlingen av lovsaken i september 2008 slutter seg til regjeringens forslag, kan tilsagnet om ytterligere 50 års konsesjonstid i kgl. resolusjon av 3. desember 1999 opprettholdes. Kommunene vil imidlertid understreke at det i den kongelige resolusjonen er påpekt at "Konsesjonsmyndigheten står fritt når det gjelder å sette nye vilkår og tilpasse konsesjonen etter den lovgivning som da gjelder", dvs. på tidspunktet for fornyet konsesjon.

6. Økonomiske krav

På grunn av usikkerheten som foreligger med hensyn til den videre konsesjonsbehandlingen og om revisjon av NTEs konsesjon skal iverksettes, finner kommunene det vanskelig å komme med konkrete økonomiske krav. Kommunene vil derfor komme tilbake til de økonomiske forholdene på et senere tidspunkt, men finner allikevel grunn til å påpeke enkelte forhold.

Det er i dag ikke gitt kommunene konsesjonskraft fra den svenske reguleringen av Limingen. Det vil bli satt som krav fra kommunene at det i en ny konsesjon settes vilkår om avståelse av konsesjonskraft. Under henvisning til at hele magasinet og halve fallet ligger i vertskommunene, oppleves dagens situasjon som sterkt urimelig og tilfeldig sett fra kommunenes ståsted som vertskommuner. Kommunene anser også at dette er en betydelig forskjellsbehandling av denne regulanten i forhold til andre som regulerer sjøer i Norge.

Kommunene har merket seg at det i Lov i henhold til konvensjonen mellom Norge og Sverige om visse spørsmål vedrørende vassdragsretten av 11. mai 1929 av 12. juni 1931 nr. 1 § 23 nr. 2 fremgår:

"Der kan ikke pålegges plikt til fra vannfall i et av rikene å levere kraft som erstatning for skade eller ulempe eller for øvrig tilgodese interesser i det annet rike."

Under henvisning til at det også foregår norsk kraftproduksjon i Linvasselv kraftverk vil kommunene reise spørsmål ved om denne bestemmelsen er riktig praktisert. Cand. real. Einar Østvold fra Hydrologiservice vil på vegne av kommunene utføre nærmere beregninger av hvor stort dette tapet er for vertskommunene, og kommunene vil komme nærmere tilbake til konsesjonskraftspørsmålet på et senere tidspunkt.

Videre er det heller ikke innsatt vilkår om næringsfond i gjeldende reguleringskonsesjon. I dagens situasjon vil man i svært stor grad trekke inn det lokale naturgrunlaget når det sees på muligheter for ny alternativ næringsaktivitet i området til erstatning for nedgang i tradisjonelle primærnæringer m.v. I den sammenheng er det klart at man ville stått langt sterkere om man hadde hatt tilgjengelig den uberørte naturen som i utgangspunktet var til stede før de store vassdragsreguleringene i området. Røyrvik og Lierne kommuner vil gjøre gjeldende at det i samsvar med dagens praksis for reguleringskonsesjoner med tilsvarende grad av konsekvenser/virkninger som man opplever rundt Limingen, må innsettes vilkår om næringsfond av hensyn til lokalt næringsliv, turisme, m.v. For det tilfelle at ordningen uten konsesjonskraft videreføres, vil det bli krevd at konsesjonskrafttapet erstattes i næringsfondet.

Kommunene vil også kreve at satsene for konsesjonsavgift oppjusteres til dagens nivå i en ny konsesjon. Ved fastsettelsen av satsene finner kommunene grunn til å påpeke at naturinngrepene er store. Videre påpekes det at kraften forsvinner ut av kommunene. I motsetning til nye konsesjoner

for nye kraftutbygginger, har man her å gjøre med en etablert kraftproduksjon der det må antas at konsesjonæren ikke har tilsvarende utgifter med hensyn til investeringer, m.v. Det er kommunenes oppfatning at sistnevnte hensyn må tillegges vekt ved fastsettelse av nye satser.

7. Oppsummering

Røyrvik og Lierne kommuner ber NVE om at det åpnes for revisjon av NTEs reguleringskonsesjon av Limingen. Videre bes det om at en tilbakemelding fra NVE om videre fremdrift, og at det settes en ny frist for å avgi endelig høringsuttalelse.

Av fysiske forhold finner kommunene størst grunn til å påpeke de omfattende erosjonsproblemene, behovet for bestemmelser om magasinifylling, samt reguleringens fysiske, praktiske og estetiske virkninger på lokale forhold.

Behandling/vedtak i Formannskap den 30.06.2008 sak 65/08

Enstemmig vedtatt.